

30.6.2013

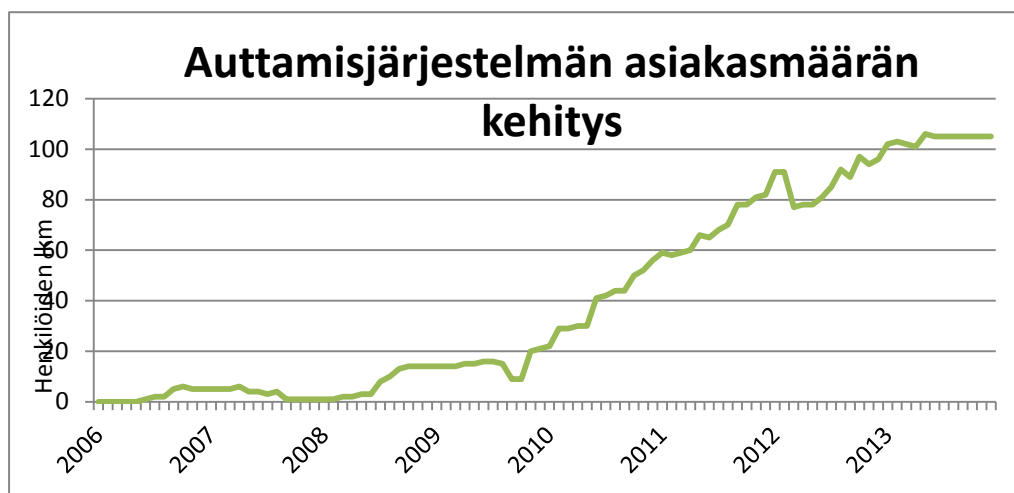
VASTAANOTTOKESKUS • FÖRLÄGGNING • RECEPTION CENTRE

Ihmiskaupan uhrien auttamisjärjestelmän tilannekatsaus 1.1. - 30.6.2013

1. Johdanto

Joutsenon vastaanottokeskus julkaisee neljännen ihmiskaupan uhrien auttamisjärjestelmää koskevan tilannekatsauksen. Tilannekatsaus käsittelee tapahtumia aikaväliltä 1.1.2013 - 30.6.2013. Seuraava tilannekatsaus julkaistaan jälleen puolen vuoden kuluttua 31.12.2013.

2. Yleistilanne ja tilastoanalyysi

Ihmiskaupan uhrien auttamisjärjestelmän vastuulla on tällä hetkellä 105 asiakasta. Auttamisjärjestelmään saapuneiden uusien asiakkuuksien määrä on kevätkaudella 2013 pysynyt suurin piirtein edellisvuosien tasolla. Kesäkuun 2013 alkuun mennessä uusia esityksiä on saapunut 34 kappaletta, ja myönteisen päätöksen auttamisjärjestelmään ottamisesta on edellä mainittuna ajanjaksona saanut 24 henkilöä¹. Huipussaan asiakasmäärä on ollut touko-kesäkuussa 2013, jolloin auttamisjärjestelmän asiakkaana on ollut 106 henkilöä.

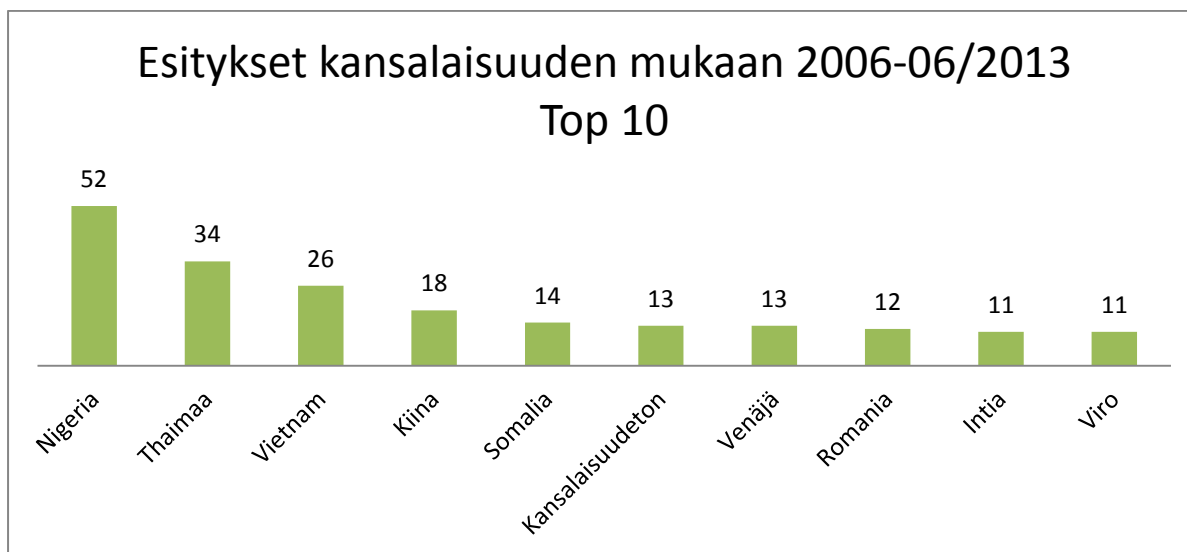
Erikoista vuoden 2013 tilanteessa on kuitenkin ollut muutos asiakastyypissä. Kun aiempina vuosina tyypillinen auttamisjärjestelmään esitetty henkilö on ollut työperäisesti, useimmiten ravintola- tai puutarha-alalla hyväksikäytetty henkilö, ovat vuoden 2013 alkupuoliskolla enemmistönä olleet seksuaaliseen hyväksikäyttöön liittyvän ihmiskaupan uhrit. Tyypillinen ihmiskaupan uhri tai sellaiseksi epäilty on tarkastelujakson aikana ollut Välimeren maissa uhriutunut afrikkalaistaustainen nainen.

¹ Vuonna 2012 vastaanotetuista esityksistä viiteen on annettu päätös vuonna 2013.

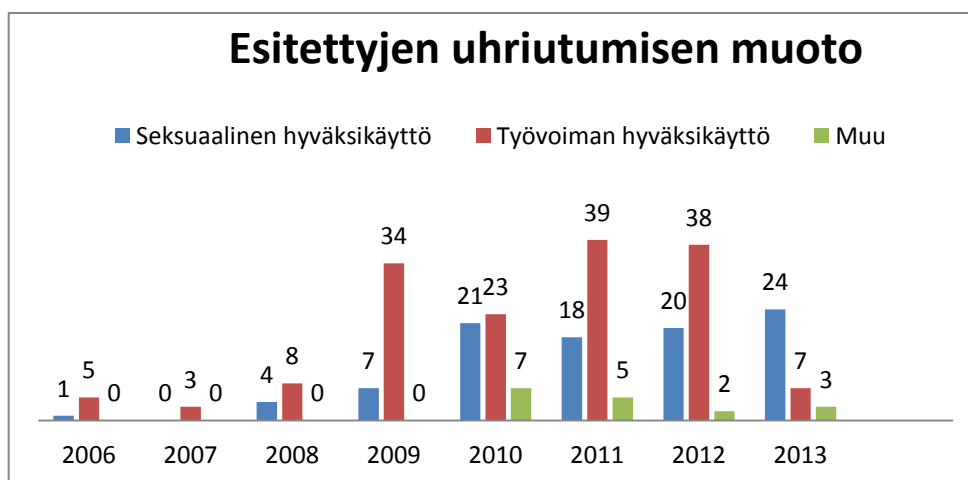
30.6.2013

VASTAANOTTOKESKUS • FÖRLÄGGNING • RECEPTION CENTRE

Tilasto 15.7.2013

Joutsenon vastaanottokeskus on edellisessä tilannekatsauksessaan (31.12.2012) ennustanut, että auttamisjärjestelmään hakeutuisi vuonna 2013 noin 60 henkilöä. Ennuste perustui etenkin auttamisjärjestelmän kokemukseen siitä, että työperäisiin ihmiskauppaepäilyihin liittyy usein kymmeniä henkilöitä kerrallaan, ja auttamisjärjestelmän asiakkuuteen saattaa näin hakeutua useita henkilöitä yhtäaikaaisesti. Kevätkaudella 2013 työperäisesti uhrituneita henkilöitä koskevat esitykset ovat poikkeuksellisesti olleet vähemmistössä, eikä auttamisjärjestelmän tietoon ole toistaiseksi tullut aiempina vuosina tavattuja suuria ryhmiä työperäisen ihmiskaupan uhreja. Mahdollisten työperäiseen ihmiskauppaan liittyvien ryhmien paljastuminen voi kuitenkin nostaa esitysten kokonaismäärän nopeasti yllättävänkin korkealle.

Tilasto ajalta 2006 - 30.6.2013.

30.6.2013

VASTAANOTTOKESKUS • FÖRLÄGGNING • RECEPTION CENTRE

Alkuvuonna 2013 auttamisjärjestelmään esitetystä henkilöstä yhdentoista epäiltiin joutuneen ihmiskaupan uhriksi Suomessa. Näistä tapauksista kuusi liittyi työperäiseen ihmiskauppaan ja yksi muuhun sen kaltaiseen hyväksikäyttöön. Tilastojen perusteella on siis yhä todennäköistä, että Suomessa paljastunut ihmiskauppa liittyy juuri työvoiman hyväksikäyttöön. Työperäisen ihmiskaupan indikaattorit eivät ole merkittävästi muuttuneet vuoden 2012 tilannekatsauksesta.

Kokonaisuudessaan auttamisjärjestelmän 105 asiakkaasta valtaosa on työperäisen eli työvoiman hyväksikäyttöön liittyvän ihmiskaupan uhreja.

Alaikäisten ihmiskaupan uhrien auttaminen keskitettiin 12.11.2012 alkaen Joutsenon vastaanottokeskuksen alaisuuteen, mikä on käytännössä tarkoittanut sitä, että auttamisjärjestelmä kokonaisuudessaan toimii Joutsenon vastaanottokeskuksen yhteydessä. Auttamisjärjestelmään on vuoden 2013 alkupuolella esitetty ja otettu asiakkaaksi yksi alaikäinen ihmiskaupan uhri.

Auttamisjärjestelmän palveluksessa on 7.1.2013 alkaen aloittanut työskentelyn uusi tarkastaja sekä sosiaaliohjaaja².

3. Yhteistyö viranomaisten ja muiden sidosryhmien kanssa, koulutus ja tiedonvälitys

Tiivis yhteistyö eri sidosryhmien sekä ihmiskaupan uhrien auttamisjärjestelmän välillä on jatkunut niin paikallisella, kansallisella kuin kansainväliselläkin tasolla. Kotimaassa auttamisjärjestelmä on osallistunut ihmiskauppatapausten selvittelyyn yhteistyössä tutkintaviranomaisten kanssa. Auttamisjärjestelmän edustajat ovat tarjonneet konsultaatiota tutkintaviranomaisille, järjestöille ja kunnille ihmiskaupan uhrien auttamisessa, sekä koordinoineet palveluiden järjestämistä uhreille.

² Auttamisjärjestelmän palveluksessa työskentelee nyt ylitarkastaja, tarkastaja, sosiaalityöntekijä, sosiaaliohjaaja sekä Hapke-hankkeen hanketyöntekijä.

30.6.2013

VASTAANOTTOKESKUS • FÖRLÄGGNING • RECEPTION CENTRE

Koulutus ja tiedonvälitys ovat olleet myös vuonna 2013 keskeisessä asemassa auttamisjärjestelmän toiminnassa. Koulutustilaisuuksia on järjestetty mm. raja- ja merivartioston, oikeusistuinten sekä SPR:n henkilöstölle. Yhteensä auttamisjärjestelmän osittain tai kokonaan järjestämissä koulutustilaisuuksissa on tarkastelujakson aikana ollut noin 800 osallistujaa³. Auttamisjärjestelmä on myös edelleen ollut mukana sisäministeriön johdolla toimivassa ihmiskaupan uhrien auttamista koskevien säädösten muutoshankkeessa.

Hapke-hankkeen (Haavoittuvassa asemassa olevien turvapaikanhakijoiden palvelujärjestelmän kehittämishanke) jatkohankkeelle on myönnetty rahoitus⁴. Hankekaudella 2013–2014 on tarkoitus mm. saattaa valmiiksi auttamisjärjestelmän toimintakäsikirja, jatkaa työtä verkkosivujen⁵ kehittämiseksi sekä ihmiskaupan ennaltaehkäisemiseksi.

4. Ihmiskaupan uhrien auttamisjärjestelmän kustannukset

Edellisvuosien lailla asiakasmäärien kasvu on näkynyt myös auttamiseen liittyvien kustannusten nousuna. Asiakkaiden asumiskustannukset ja etenkin turva-asumisesta koituvat kustannukset ovat sosiaali- ja terveystieteiden lisäksi auttamisjärjestelmän suurimpia asiakasmenoja. Kasvavaan asiakasmäärään vastattiin vuoden 2013 alussa vakinaistamalla virkoja sekä palkkaamalla auttamisjärjestelmän hallinnointitehtäviin määräaikainen tarkastaja sekä sosiaaliohjaaja. Tämä puolestaan näkyy auttamisjärjestelmän toimintamenoissa. Muita suurempia toimintamenoja ovat rakennusten vuokrat sekä turvallisuus ja vartiointi. Tarkastelujakson aikana kustannukset ovat pysyneet suunnitelluissa rajoissa.

5. Lopuksi

Tarkastelujakson aikana tyypillisin auttamisjärjestelmään esitetty henkilö on poikkeuksellisesti ollut seksuaaliseen hyväksikäyttöön liittyvän ihmiskaupan uhri. Alkuvuoden tilastojen perusteella ei ole syytä odottaa tätä asiakasprofiilia koskevien esitysten vähenevän myöskään vuoden 2013 loppupuoliskon aikana. Kokonaisuudessaan ihmiskaupan uhrien auttamisjärjestelmän asiakkaista valtaosa on kuitenkin työvoiman hyväksikäyttöön liittyvän ihmiskaupan uhreja.

Auttamisjärjestelmän tilastot eivät kerro koko totuutta ihmiskauppailmiön laajuudesta Suomessa, vaan mahdolliset uhrimäärät ovat vuositasolla jonkin verran korkeammat kuin mitä tilastot osoittavat. Tilastoissa näkyvät vain ihmiskaupan uhrien auttamisjärjestelmän piiriin hakeutuneet henkilöt. Työperäisen ihmiskaupan uhrien vähäisen näkyvyyden auttamisjärjestelmän tilastoissa alkuvuonna 2013 ei voida

³ Lukuun sisältyvät myös Hapke-hankkeen kautta ihmiskauppa-aiheisiin koulutuksiin osallistuneet.

⁴ Hanketta tukee mm. Euroopan pakolaisrahasto.

⁵ www.ihmiskauppa.fi

30.6.2013

VASTAANOTTOKESKUS • FÖRLÄGGNING • RECEPTION CENTRE

katsoa tarkoittavan, että ilmiö olisi kokonaisuudessaan häviämässä Suomesta. Päinvastoin, on perusteltua olettaa, ettei moni tapaus ole vielä tullut esille. Myös Suomessa uhrituneiden, seksuaaliseen hyväksikäyttöön liittyvän ihmiskaupan uhrien määrän voidaan olettaa olevan jokseenkin suurempi kuin mitä tilastojen perusteella on nähtävissä.

Ihmiskaupan uhrien tukemisen lisäksi auttamisjärjestelmän edustajat tulevat jatkossakin toimimaan koulutustehtävissä ja tarjoamaan ihmiskauppatietoutta sitä tarvitseville. Myös Hapke-hankkeen uusi hankekausi 2013–2014 takaa osaltaan laadukkaan koulutustyön jatkuvuuden. Ihmiskauppatietouden lisääntymisen voidaan ennustaa maltillisesti kasvattavan esitysten määrää.

Ihmiskaupan uhrien auttamisjärjestelmän seuraava puolivuositainen tilannekatsaus julkaistaan 31.12.2013.

Lisätietoja antavat:	johtaja Jari Kähkönen	0718 763 210
	apulaisjohtaja Antti Jäppinen	0718 763 220
	ylitarkastaja Katri Lyijynen	050 401 8595